

Farg'ona davlat universiteti Tabiiy fanlar fakulteti Ekologiya va atrof muhit muhofazasi 3-bosqich talabasi **Rasulov Nuriddin Ergashaliyevichning** "Shohimardon hududida o'suvchi Turkiston shotarachasi (*Fumariola turkestanica* Korsh.) o'simligining bioekologik holati" mavzusidagi maqolasiga

T A Q R I Z

Rasulov N.E. tomonidan tayyorlangan "Shohimardon hududida o'suvchi Turkiston shotarachasi (*Fumariola turkestanica* Korsh.) o'simligining bioekologik holati" mavzusidagi ilmiy maqola o'zining ilmiy dolzarbligi, yangi ma'lumotlarga asoslangan natijalari va amaliy ahamiyati bilan ajralib turadi.

Avvalo, maqolada yoritilgan mavzu – Farg'ona vodiysi tog' hududlarida tarqalgan, juda kamyob va tor arealli endemik o'simlikning bioekologik holatini chuqur o'rganish – bugungi kunda biologik xilma-xillikni saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlash masalalarining dolzarbligi nuqtai nazaridan juda muhimdir. Shohimardon hududi kabi tabiiy va antropogen bosim kuchaygan hududlarda endemik va relik turlarni saqlash bugungi kundagi global ekologik siyosatning ham asosiy yo'nalishlaridan biridir.

Maqolada muallif tomonidan olib borilgan dala kuzatuvlari, GIS kartografik materiallari, fenologik monitoring va adabiyotlar tahlili asosida *Fumariola turkestanica* ning morfologik va ekologik belgilari, tarqalish areali, populyatsiya zichligi va uni tahdid qiluvchi omillar ilmiy asoslangan holda yoritilgan. Ayniqsa, 2005–2025 yillarda chop etilgan manbalar tahliliga asoslangan tahliliy jadval va olingan yangi natijalar maqolaning ilmiy qimmatini oshiradi.

Alohida ta'kidlash joizki, maqola O'zbekiston Respublikasining Qizil kitobida qayd etilgan turning tabiiy populyatsiyalarini saqlashga qaratilgan amaliy tavsiyalar (in-situ va ex-situ usullar, monitoring tizimini joriy etish, aholi o'rtasida ekologik madaniyatni oshirish) bilan boyitilgan bo'lib, ularning amaliyotga joriy etilishi mumkinligi bilan ahamiyatlidir.

Maqola tarkibida adabiyotlar tahlili, metodologiya, natijalar va xulosa qismlari aniq va izchil yoritilgan, ilmiy uslubga qat'iy amal qilingan. Materialning taqdim etilishi hamda ilmiy natijalarning statistik va tasviriy shaklda keltirilishi (xaritasi, jadvali va tasviri) maqolaning ishonchliligini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, ushbu ilmiy maqola o'zining mazmun-mohiyati, yangiligi, ilmiy asoslanganligi va amaliy ahamiyati jihatidan ijobiy baholanishga loyiqdir. Maqola O'zbekistonning noyob flora boyligini o'rganish va uni muhofaza qilish bo'yicha ilmiy-amaliy tadqiqotlar doirasini kengaytirishga xizmat qiladi.

Maqola ilmiy jurnalda chop etish uchun tavsiya etiladi.

Taqrizchi:

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent:

V. Mahmudov

"22" 07 2025 yil